

Наредба № 6

на БНБ

от 9 януари 2025 г.

за предоставяне на спешна подкрепа за осигуряване на ликвидност

(Обнародвана в Държавен вестник, бр. 8 от 28 януари 2025 г., в сила, считано от датата на влизане в сила на Закона за Българската народна банка (обн., ДВ, бр. 13 от 2024 г.)

Предмет

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят условията, обезпеченията и редът, при които Българската народна банка (БНБ) може да предоставя спешна подкрепа за осигуряване на ликвидност на кредитна институция (банка).

(2) Спешна подкрепа за осигуряване на ликвидност (спешна ликвидна подкрепа) по смисъла на тази наредба е, когато БНБ, в качеството си на централна банка от Евросистемата и извън обхвата на операцията по парична политика на Евросистемата, предоставя на банката, която има ликвидни затруднения:

1. парични средства от централната банка; и/или

2. всяка друга форма на подкрепа, която може да доведе до увеличаване на паричните средства от централната банка.

(3) Българската народна банка може да предоставя спешна ликвидна подкрепа при спазване на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), Закона за БНБ, Споразумението за спешна ликвидна подкрепа (ССАП), прието от Управителния съвет (УС) на Европейската централна банка (ЕЦБ)¹, и други приложими актове на УС на ЕЦБ. Ролята на ЕЦБ в процеса на предоставяне на спешна ликвидна подкрепа от страна на БНБ е определена в СААП и другите приложими актове на УС на ЕЦБ.

(4) В случаите, посочени в СААП, когато банка следва да предостави информация на ЕЦБ във връзка със спешна ликвидна подкрепа, информацията се предоставя на БНБ, която от своя страна предоставя информацията на ЕЦБ без необосновано забавяне.

Условия за предоставяне на спешна ликвидна подкрепа

Чл. 2. (1) Българската народна банка може да предостави спешна ликвидна подкрепа по своя преценка при следните условия:

---

¹ Публикувано в интернет страницата на Европейската централна банка на адрес: <https://www.ecb.europa.eu/mopo/ela/html/index.en.html>

1. на платежоспособна банка, която има ликвидни затруднения, за които не може бързо да осигури ликвидност от други източници;

2. само срещу обезпечение, което отговаря на изискванията по чл. 4;

3. само в евро;

4. за срок до шест месеца, освен в случаите по чл. 5, ал. 1, т. 2 и чл. 5, ал. 2.

(2) Българската народна банка не предоставя спешна ликвидна подкрепа, ако:

1. предоставянето на спешна ликвидна подкрепа нарушава забраната за парично финансиране, предвидена в член 123 от ДФЕС, например подкрепата е под формата на кредит, обвързван или на каквато и да е друга форма на кредитно улеснение за държавата, по-специално всяко финансиране на задълженията на публичния сектор към трети страни или фактическо поемане от страна на централната банка на държавни задължения;

2. банката е неплатежоспособна банка.

Платежоспособност

Чл. 3. Банката се счита за платежоспособна за целите на предоставяне на спешна ликвидна подкрепа по чл. 1:

1. ако съотношенията на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на общата капиталова адекватност на банката, както и отношението на ливъридж, изчислени съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (Регламент (ЕС) № 575/2013), на индивидуална и консолидирана (когато е приложимо) основа, са в съответствие с минималните нива на капиталовите изисквания по чл. 92, параграф 1, букви „а“ – „г“ от този регламент; или

2. в случай че условието по т. 1 не е изпълнено, но има голяма вероятност за рекапитализация, която би възстановила регулаторния капитал до нивата, посочени в т. 1, в рамките на 24 седмици след края на тримесечието, за което данните показват, че банката не спазва изискванията по чл. 92, параграф 1, букви „а“ – „г“ от Регламент (ЕС) № 575/2013; в надлежно обосновани изключителни случаи БНБ може да поиска УС на ЕЦБ да удължи горепосочения период от 24 седмици.

Обезпечаване на спешна ликвидна подкрепа

Чл. 4. (1) Спешна ликвидна подкрепа се предоставя срещу обезпечение, което е приемливо за операциите по паричната политика на Евросистемата съгласно Наредба на БНБ относно прилагането на паричната политика на Евросистемата и разпоредбите на Насоки на Европейската централна банка относно прилагането на рамката на паричната политика на Евросистемата, на основание на които е издадена посочената наредба.

(2) В изключителни случаи БНБ може да приеме и обезпечение, което е извън обхвата на ал. 1, като обезпечение за спешна ликвидна подкрепа, ако прецени, че е приемливо.

(3) Българската народна банка определя мерки за контрол на риска, които се прилагат към обезпеченията по ал. 1 и 2, като спазва принципите за обезпеченията, одобрени от УС на ЕЦБ. Получените обезпечения следва да защитават в достатъчна степен БНБ срещу рискове, включително от загуби.

(4) По отношение на обезпечението по ал. 1 БНБ прилага като минимум мерките за контрол на риска, които се прилагат към същото обезпечение, когато то се използва като обезпечение за парични операции на Евросистемата съгласно Наредба на БНБ относно прилагането на паричната политика на Евросистемата.

(5) Обезпечението по ал. 1 и 2, когато е приложимо, трябва да има остатъчен срок до падежа, по-дълъг от датата, до която е предоставена спешна ликвидна подкрепа.

(6) В случай че пазарната стойност на предоставеното обезпечение спадне под 110 на сто от размера на общото задължение на банката по предоставената спешна ликвидна подкрепа и банката не предприеме необходимите действия да допълни обезпечението в триднешен срок или не погаси част от предоставената спешна ликвидна подкрепа, за да се постигне съответствие с условията за предоставянето ѝ, то предоставената спешна ликвидна подкрепа става предсрочно изискуема.

Срок на спешна ликвидна подкрепа

Чл. 5. (1) Срокът на спешна ликвидна подкрепа по чл. 1 може да бъде:

1. до шест месеца;
2. при необходимост максималният срок може да бъде до дванадесет месеца; в този случай банката предоставя информация по чл. 10, ал. 4.

(2) Като изключение от ал. 1 срокът може да бъде удължен над дванадесет месеца само по решение на БНБ и ако УС на ЕЦБ няма възражения срещу такава удължаване, като УС на ЕЦБ може да наложи допълнителни изисквания и условия към банката, на която е предоставена спешна ликвидна подкрепа. В този случай банката предоставя информация по чл. 10, ал. 5.

Лихвен процент

Чл. 6. (1) Банката заплаща на БНБ лихва върху размера на предоставена спешна ликвидна подкрепа за периода на ползване и допълнителна наказателна надбавка в случай на просрочие.

(2) По предоставена спешна ликвидна подкрепа БНБ определя лихвен процент, който не може да бъде по-нисък от лихвения процент по пределното кредитно улеснение (*Marginal Lending Facility rate*) на Евросистемата, увеличен със 100 базисни точки.

(3) В случай на обратни сделки за спешна ликвидна подкрепа в рамките на деня БНБ определя лихвен процент, който не може да бъде по-нисък от 1% на годишна база.

(4) Управителният съвет на БНБ приема методика за определяне на лихвения процент по спешна ликвидна подкрепа и размера на допълнителната наказателна надбавка при просрочие.

Рег за предоставяне на спешна ликвидна подкрепа на банка и контрол

Чл. 7. (1) Банка, която кандидатства за спешна ликвидна подкрепа, подава в БНБ писмено искане за одобрение на спешна ликвидна подкрепа, адресирано до подуправителя, ръководещ управление „Банково“, което се подписва от овластените да представляват банката лица и съдържа следната информация:

1. размер на исканата спешна ликвидна подкрепа;
2. срок за възстановяване на получената спешна ликвидна подкрепа;
3. изложение на обстоятелствата, довели до необходимостта от ползване на спешна ликвидна подкрепа и обосновка на причините за ликвидните затруднения;

4. данни за лице за контакт по отношение предоставените документи.

(2) Към искането по ал. 1 се прилагат следните документи, които съдържат актуална информация и са подписани от овластените да представляват банката лица:

1. списък и описание на предлаганите обезпечения и начина на предоставянето им под контрола на БНБ;

2. информация за ликвидността и за приложенияте от банката действия от плановете по чл. 3, ал. 2, т. 2 и 3 от Наредба № 11 за управлението и надзора върху ликвидността на банките и как банката планира да се справи с ликвидните затруднения;

3. данни за размера и източника на очакваните средства за възстановяване на получена спешна ликвидна подкрепа в предложения срок;

4. информация за текущото финансово състояние на банката и в частност относно доходността, структурата на активите и пасивите, както и идентификацията и класификацията на финансовите инструменти, подлежащи на обезценка за определяне на коректив за загуби и достатъчност на покритието за загуби от обезценка по модела на очакваните загуби;

5. информация за капиталовата адекватност, която удостоверява, че банката изпълнява критериите за платежоспособност по чл. 3.

(3) Приложенияте към искането документи се предоставят в оригинал или в заверен от банката препис, като при поискване банката е длъжна да предостави оригинала на документа.

(4) Приложенияте към искането документи и информация се предоставят на хартиен и/или електронен носител.

(5) Българската народна банка може да изисква представянето на допълнителни документи и информация, с цел да бъдат установени обстоятелствата, необходими за извършване на преценка дали са условията за предоставяне на спешна ликвидна подкрепа.

(6) Банката е длъжна незабавно писмено да информира БНБ при настъпване на промени в информацията, съдържаща се в искането и в приложенияте към него документи и информация, настъпили след подаване на искането, включително когато вече предоставена информация не е точна, пълна или достоверна.

(7) Българската народна банка може да отхвърли искането или да го уважи изцяло или частично. Решението по искането за предоставяне на спешна ликвидна подкрепа се взема от Управителния съвет на БНБ по предложение на подуправителя, ръководещ управление „Банково“.

(8) Българската народна банка отказва представянето на спешна ликвидна подкрепа, когато:

1. Управителният съвет на ЕЦБ установи на основание член 14.4 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, че предоставянето на спешна ликвидна подкрепа възпрепятства постигането на целите и изпълнението на задачите на Европейската система на централните банки;

2. предоставянето на спешна ликвидна подкрепа би нарушило забраната за парично финансиране, предвидена в член 123 от ДФЕС, съгласно чл. 2, ал. 2, т. 1;

3. банката е неплатежоспособна банка;

4. банката не отговаря на някое от условията за предоставяне на спешна ликвидна подкрепа;

5. предложените от банката обезпечения не са приемливи за БНБ;

6. банката не е представила необходимите сведения и документи или представените документи съдържат непълна, противоречива или невярна информация.

Чл. 8. Срокът, размерът, лихвеният процент, обезпечението, мерките за контрол на риска, начинът на възстановяване, таксите и комисионите, както и другите условия на спешна ликвидна подкрепа се уреждат с договор, одобрен от УС на БНБ по предложение на подуправителя, ръководещ управление „Банково“.

Чл. 9. По време на искането, предоставянето, усвояването и възстановяването на спешна ликвидна подкрепа банката е длъжна да предоставя на БНБ цялата поискана от нея информация и документация в определените срокове.

Информация, която банката предоставя при предоставена спешна ликвидна подкрепа

Чл. 10. (1) В рамките на два месеца след предоставяне на спешна ликвидна подкрепа банката трябва да предостави план за финансиране, който е в съответствие с изискванията на ЕЦБ, и да го актуализира на тримесечна база. Българската народна банка предоставя на банката информация за изискванията към плана за финансиране.

(2) Банката трябва да предоставя ежемесечно актуална информация за съотношенията на базовия собствен капитал от първи ред, на капитала от първи ред и на общата капиталова адекватност и отношението на ливъридж, изчислени съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013, на индивидуална и консолидирана (когато е приложимо) основа, в рамките на два месеца след края на всеки референтен месец.

(3) Банката, която е нарушила изискванията за собствен капитал съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013, трябва да представи план за рекапитализация на ЕЦБ за оценка в рамките на определен от УС на ЕЦБ срок.

(4) Когато спешна ликвидна подкрепа се предоставя за период, по-дълъг от шест месеца, банката трябва да предостави планираната стратегия за излизане от спешната ликвидна подкрепа и да актуализира стратегията в случай на съответни промени в плана за справяне с ликвидни затруднения.

(5) При необходимост от удължаване на срока за погасяване банката е длъжна да подаде до БНБ надлежно обосновано искане за удължаване на срока за спешна ликвидна подкрепа над дванадесет месеца, най-късно когато предоставената спешна ликвидна подкрепа надхвърли девет месеца, заедно с подробна обосновка на причините за искането за удължаване на срока. При удължаване на срока над дванадесет месеца банката трябва предварително писмено да обосновава по-нататъшното удължаване на месечна база.

Възстановяване на спешна ликвидна подкрепа

Чл. 11. (1) Банката възстановява задължението си по главницата, начислените лихви, такси и комисиони за обслужване в деня, в който изтича срокът на спешната ликвидна подкрепа (ден на падежа), като осигурява необходимите средства по основната си парична сметка в *TARGET-BNB*.

(2) Ако в деня на падежа банката не разполага с необходимите средства по сметката по ал. 1, за да възстанови цялото задължение, възстановяването на средствата се извършва в следната поредност: комисиони, лихви, главница, а остатъкът се отнася в просрочие.

(3) Българската народна банка има право служебно да събира дължимите суми от сметката по ал. 1 до окончателното възстановяване на задължението.

(4) Ако спешна ликвидна подкрепа не бъде възстановена от банката в договорения срок, БНБ пристъпва към принудително събиране, включително без

съдебно производство, чрез продажба на полученото обезпечение или придобиване правата на собственост върху активи, заложили от банката получател, до размер, за да се удовлетворяват всички вземания на БНБ, произтичащи от предоставената спешна ликвидна подкрепа.

(5) Спешна ликвидна подкрепа може да бъде възстановена предсрочно от банката по ред и в срокове, одобрени от БНБ.

Допълнителна разпоредба

§ 1. Банки по смисъла на тази наредба са кредитни институции по смисъла на чл. 2 от Закона за кредитните институции със седалище в страната.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 48, ал. 3 във връзка с § 6, ал. 1 от Закона за Българската народна банка (ДВ, бр. 13 от 2024 г.) и е приета с Решение № 1 от 9 януари 2025 г. на Управителния съвет на Българската народна банка.

§ 3. Тази наредба влиза в сила, считано от датата на влизане в сила на Закона за Българската народна банка (ДВ, бр. 13 от 2024 г.).

§ 4. С влизането в сила на тази наредба се отменя Наредба № 6 за кредитиране на банки в левове срещу обезпечение (приета от Българската народна банка на 19 февруари 1998 г., обн., ДВ, бр. 28 от 1998 г.; изм., бр. 118 от 1998 г., бр. 110 от 2003 г. и бр. 55 от 2014 г.).

§ 5. Подуправителят, ръководещ управление „Банково“, може да издава указания по прилагането на тази наредба.